

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Impetus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Aquilam Imperatorie quoque maiestatis hieroglyphicum esse, pluribus ostendit. idem lib. 19. pag. 177.

Vide. Princeps, Rex, Regnum.

Imperitia.

POETICAE SENTENTIAE.

Terent. in Adel.
Homine imperito nunquam inuisum,
Qui nisi quod ipse facit, nihil rectum putat.
Heraclitus.
Imperitiam celare melius est, quam in medium proferre.
Fautus.
Istius nullum centeno verberare legem
Non legum est doctor, ruine, quid ergo dolor.

SENTENTIAE PHILOSOPHICAE.

Imperitia ignorantia est quae nescit id quod sine putat. Plat. in sophista Imperitia est falli rebus. in Euthydem Imperitiae signum maius est dissentire a sapientibus. De mendacio.
Imperitia est habere falsam opinionem & de rebus quantiuis pretii fallum esse. In Protag.
Imperitia nihil aliud est quam cum homo sciat iucundum bonum esse & sciens alia meliora non esse, illa facit, cum meliora facere possit, neque inferiorem seipso esse, & si superiorem seipso nihil aliud quam sapientia ibid.
Imperitiam suam vnusquisque sapientiam putat: vnde cum nihil, vicia dicam, sciamus, omnia nos scire putamus: quum autem aliis facere non permitramus quae ipsi nescimus, ipsi facientes peccare cogimur: quapropter nimium sua a morem quemus homine fugere oportet. idem.
Solent homines imperiti erga hos quorum opera indigent mansuetudine vti, vel si longo sint intervallo inferiores: aliis vero aditu se difficiles praeberere, quorum ministerio non opus habent. Eracop. de bello Gath. li. 1.

APHORISMATA.

Socrates, intuitus adolescentulum diuitem ac imperitum: En, inquit, aureum mancipium. Job. serm. 4.
Idem. Vt Proteus formam, ita imperitus (inquit) animum vbiq; mutat & variat. Eod. serm.
Idem dicebat imperitos in rebus errare, quemadmodum peregrini in viis. Eod. serm.

ADAGIA.

Dulce bellam inexpertis. Xenoph. in rege atheniensis.
Vegerius de re militari lib. 3. c. 12. Nec confidas, inquit, satis si tyro praesidium concupiscat: inesperto enim dulcis est pugna. Deceat adagium, multa esse, quae quantum discriminis ac malorum habeant, non intelligas, nisi facto periculo.
Pedum vicia est via. ras non videt quod est.
De negotio, cuius aliquando periculum fecerit.
Operarii.
Marec. Tullius li. 1. de Oratore primo, non absq; prouerbii specie operarios appellat, qui extra philosophia cognitionem casus agunt. Transferrit poterit ad concionatores, qui quod parum exercent, sunt in sacris literis, & coeclitaneis discant: quod apud populum multa clamore, multaeque corporis iactatione detinent. Atque qui in templis ingenti boati canunt intellectus: non concionatores, sed operarii, non cantores, sed operarii.

FABULA.

Mus.
Mus natus & educatus intra ciuitam refertam nucibus, forte delatus in paumentum, dum in suam domunculam redire properat & circum illam assultat, attingit hunc odor suauissimus ciborum, qui essent in propinquo de reliquis agitator conuuii repositi, quibus gustatis: Haec, inquit, vt video, iucundior vira futura est illa, quam intra ciuitam vixi.
Fabula imperitos notat, qui nunquam suum oppidulum egressi, illius vitam & mores optimos, & laudatissimos edic itaunt.
Vide, Ars, Scientia.

Impetus.

PHILOSOPHICAE SENTENTIAE.

Impetus alius in corpus fit, eorum qui praesunt: alius in imperium. lib. 5. de Republ. c. 16.
Alii impetus contempcione sunt, quemadmodum fecit in Sardana palum quidam, cum cum inter mulieres manentem animaduertisset: si modo fabulis credendum est. ibid.
Contemptio eos potissimum ad impetus faciendos impellit, qui auctura audaces, laude & gloria rerum bellicarum valere apud eos.

qui soli imperant. Fortitudo enim vi freta, audaces traq; sperantes se facile superiores fore, imperant. public. 4. 10.

Cum cause duae sint, quae homines ad imperant rannos impellant, odium & contemptio: aliter rannis ineffe debet. odium: ex contemptu autem euerfiones. ibid.
Acres impetus cunctatione languescunt, aut tantur. Tacit. Annal. 1. 12.
Grauissima bella, quae initio vehementes reponunt habent, prudenti aduersariorum cunctatione in spacio elanguescunt. P. Iouius hist. 1. 17.

EXEMPLA BIBLICA.

Impetus Heroici exempla: In Samone, iudice. In muel. 11. 2. 6. 7. & c. Ionata & armigero eius. In 50. Amalia. 1. Paral. 11. 18. Zacharia. 2. Paral. 24. 21.

EMBLEMA.

Inanis impetus.
Emblema cixiv. And. Alciati.
Lunarem noctu, et speculum, canis in speculo.
Seg. Sidens, alium credit in se speculum.
Et latrat: sed frustra agit, non vult, non.
Et peragit curius surda Diana, iouis.

Impietas, Impii.

DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

Impietas, Scelus, iniustitia aduersus Deum, parentem Amicos. Graec. ἀδίκη, ἀδικία, ἀνομία. Hebr. אַבְרָתָא, improbitas, P. 48. 20. 1. Sam. 2. 4. 14. Ex. 23. 22. n. 5. & 13. 6. & Reschabbarh. 2. Chron. 24. 7. a verbo אַבְרָתָא, fuit improbus fuit. Cognationem habet cum Impetus est. Nam impii subito conuocantur & dum arque illorum animi semper trepidant, auxillios. Pax impiis. Et cum Hushbar, diues fuit. Impi. cum opes quibus confidunt.
Impietas vero alia est in Deum, nempe Abiectionis impuritas: Alia in patriam & parentes, quae ingrati delectio, irreuerentia dicitur: alia in amicos, cuius est na varia sunt: ad ingratiudinem & in iustitiam in specie vitia, quae sanctiones posterioris tabulae referenda.

BIBLICI LOC.

Impietas abneganda est. Tit. 2. 12. omnes homines tnta sunt impii & filii ire. Eph. 2. 3. 1. cuncti impii sunt tur Deus, cum homines Christi sui cognatione reguntur & Christus pro impiis mortuus. 5. 6.
Impii in manu Dei sunt, 2. Reg. 19. 34. Impii in Proverbia. 29. 28. Impii Satanæ instrumenta. 2. Cor. 6. 15. Thef. 2. 18. quo pane vescantur. Proverbia. 4. 5. 17. Matth. 23. 8. 44.
Impii conferuntur ad alterum argento. Ierem. 6. 2. P. sal. 22. 9. 13. 17. Esa. 56. 8. 10. Matth. 7. 26. Certe in Flammæ montes comburentur. P. sal. 83. 2. 11. Ierem. 23. 9. 20. & 63. 2. Esa. 14. 9. 31. & 65. 5. Ierem. 2. Reg. 19. 34. 8. Esa. 37. 27. Leonibus & leonibus. Iob. 4. 20. 11. P. sal. 38. 7. 2. Tim. 4. 17. Lupis, 4. Esa. 58. Ier. 5. 6. Ezech. 22. 3. & 10. 19. Mari feruenti, Esa. 57. 8. 20. myrice feruenti. Ier. 18. 4. & 18. 9. 43. & 35. 8. 5. Esa. 47. 14. Ierem. 13. 24. 1. 9. 10. Rora. P. sal. 83. 2. 14. 5. P. sal. 22. 6. Sepulchra malæ. Hebr. 6. 8. Tauris. P. sal. 22. 2. 13. Esa. 34. 7. Ier. 17. 1. 1. 13. ver. 38.
Impii Deo abominabiles. Exod. 23. 8. 7. P. sal. 10. 7. & 34. 17. & 94. 20. & 119. 118. Ierem. 17. 15. a salute. Ierem. 17. 15. 119. 155. Esa. 3. 10. admonendi & serio arguendi. Ierem. 2. 4. Ierem. 2. 4. Ezech. 3. 17. & 33. Ier. 9. 11. & 10. 11. Exilio destinati. Iob. 21. 23. 2. Sam. 23. 6. Proverbia. 29. 28. Zach. 11. 5. Ro. 9. 22. a Satana excecata. 2. Cor. 4. 4. quod est & 1. 39. & 21. 22. Ierem. 29. 27. appellantur filii Diaboli. Ierem. 2. 8. 4. 4. 1. Ierem. 38. filii dissentiae & contumaces. Eph. 2. 3. 6. in speciem felices & beati. P. sal. 73. 3. Hostes Dei. Col. 3. 6. in speciem felices & beati. P. sal. 73. 3. Hostes Dei. 47. 10. & 83. & 89. 7. Christo ignoti. Matth. 7. 23. & 23.